

FI

FI

FI



EUROOPAN KOMISSIO

Bryssel 6.1.2011
KOM(2010) 809 lopullinen

KOMISSION TIEDONANTO NEUVOSTOLLE

Toteutettujen toimien arvioiminen

Maltassa

**julkisen talouden liiallisen alijäämän tilanteen lopettamiseksi 16 päivänä
helmikuuta 2010 annetun neuvoston suosituksen nojalla**

SEK(2010) 1630 lopullinen

1. LIALLISTA ALIJÄÄMÄÄ KOSKEVA MENETTELY JA UUSIMMAT SUOSITUKSET

Talouden laskusuhdanteen vaikutukset ja vuonna 2008 tehdyt harkinnanvaraiset menolisäykset johtivat Maltassa julkisen talouden alijäämän kasvuun siten, että vuonna 2008 se oli 4,8 prosenttia suhteessa BKT:hen ja vuonna 2009 3,8 prosenttia, kun se vuonna 2007 oli 2,3 prosenttia. Tätä taustaa vasten neuvosto päätti 7. heinäkuuta 2009, että julkisen talouden alijäämän tilanne oli olemassa, ja antoi Maltalle suosituksia EY:n perustamissopimuksen 104 artiklan 7 mukaisesti tilanteen lopettamiseksi viimeistään vuonna 2010¹. Suosituksissaan neuvosto asetti tuloksellisten toimien toteuttamisen määräajaksi 7. tammikuuta 2010.

Neuvosto totesi 16. helmikuuta 2010, että vaikka tuloksellisia toimia oli mainittujen suositusten mukaisesti toteutettu, odottamattomat taloudelliset tapahtumat olivat vaikuttaneet erityisen epäsuotuisasti Maltaan julkiseen talouteen. Tämän seurauksena neuvosto suositteli, että Maltaan viranomaisille asetettua määräaika, jossa liiallisen julkisen talouden alijäämän tilanne oli lopetettava, jatkettaisiin yhdellä vuodella, vuoteen 2011, asetuksen (EY) N:o 1467/97 3 artiklan 5 kohdan mukaisesti.

Neuvosto ensinnäkin suositteli, että Maltaan viranomaisten olisi saavutettava talousarviossa vahvistettu vuoden 2010 alijäämätavoite toteuttamalla tarvittaessa uusia vakauttamistoimenpiteitä ja varmistettava, että vuonna 2011 toteutetaan julkisen talouden toimia, joiden vaikutus on $\frac{3}{4}$ prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Tämän pitäisi myös auttaa saattamaan julkisen talouden bruttovelkasuhde takaisin lasku-uralle, joka lähestyy tyydyttävää vauhtia BKT:hen suhteutettua 60 prosentin viitearvoa palauttamalla perusylijäämä riittävälle tasolle. Toiseksi Maltaan viranomaisten olisi täsmennettävä toimenpiteet, joita tarvitaan liiallisen alijäämän korjaamiseksi viimeistään vuonna 2011 suhdannekehityksen sen salliessa, ja nopeutettava alijäämän supistumista, jos taloudelliset tai finanssipoliittiset edellytykset osoittautuvat nykyisin odotettua paremmiksi. Julkisen talouden toimien lisäksi Maltaan viranomaisia kehoitettiin hyödyntämään kaikki, myös taloudellisen tilanteen paranemisen mahdollistamat tilaisuudet nopeuttaakseen bruttovelkasuhteen alenemista kohti viitearvoa, joka on 60 prosenttia suhteessa BKT:hen. Sopeutukseen kohdistuvien riskien rajoittamiseksi niiden suositeltiin lujittavan keskipitkän aikavälin talousarviokehityksen sitovaa luonnetta ja parantavan talousarvion toteutuksen ympärivuotista seurantaa.

Neuvosto vahvisti 16. elokuuta 2010 määräajaksi, johon mennessä Maltaan hallituksen olisi toteutettava tuloksellisia toimia vuoden 2010 alijäämätavoitteen saavuttamiseksi ja esiteltävä toimenpiteet, jotka ovat tarpeen edistymisessä kohti liiallisen alijäämän tilanteen lopettamista.

Neuvosto kehotti Maltaan viranomaisia myös ryhtymään uudistuksiin julkisen talouden nykyaikaistamiseksi, muun muassa tehostamalla julkisia menoja erityisesti terveydenhoidon ja koulutuksen alalla.

Komissio arvioi toteutetut toimet komission yksiköiden syksy 2010 koskevan kyseiset talousarviotoimenpiteet sisältävän ennusteen pohjalta sen jälkeen, kun Maltaan hallitus oli hyväksynyt vuoden 2011 talousarvion 25. lokakuuta.

¹ Kaikki Maltaan liiallista alijäämää koskevaan menettelyyn liittyvät asiakirjat ovat saatavilla osoitteessa http://ec.europa.eu/economy_finance/sgp/deficit/countries/malta_en.htm

2. TOTEUTETTUJEN TOIMIEN ARVIOIMINEN

Alijäämä laski 3,8 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2009, mutta viranomaiset arvioivat alijäämän kasvavan vuonna 2010 3,9 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Tämä on vuodelle 2010 asetetun neuvoston suositusten perustana olevan talousarviotavoitteen mukainen taso. Ennuste on laadittu nopeamman BKT:n kasvun taustaa vasten kuin komission yksiköiden syksyn 2009 ennusteessa, jolle neuvoston 16. helmikuuta 2010 antamat suositukset perustuivat. Lisäksi se sisältää kertaluonteisia alijäämää pienentäviä eriä, jotka syntyvät veroarmahduksesta (0,2 prosenttia suhteessa BKT:hen) ja telakoiden laitteiden myynnistä (0,3 prosenttia suhteessa BKT:hen), mutta nykyiset perusmenot ylittyvät ja nykyiset verotulot jäävät pieniksi, kun ennustetta verrataan vuoden 2010 talousarviossa esitettyihin suunnitelmiin. Komission yksiköiden syksyn 2010 ennuste viittaa tätä suurempaan 4,2 prosentin alijäämään suhteessa BKT:hen vuonna 2010. Ero johtuu pääasiassa siitä, että komission ennusteessa verokertymä oletetaan pienemmäksi kuin viranomaisten laskelmissa. Syksyn 2010 ennuste viittaa rakenteellisen rahoitusaseman heikkenemiseen noin yhden prosentin verran suhteessa BKT:hen.

Komission kanta poikkeaa jonkin verran neuvoston suosituksesta saavuttaa vuoden 2010 talousarviossa asetettu kyseistä vuotta koskeva 3,9 prosentin alijäämätavoite suhteessa BKT:hen. Vaikka tietyt talousolosuhteet ovatkin osoittautumassa neuvoston suosituksia laadittaessa oletettua paremmiksi, alijäämän pieneminen ei ole nopeutunut.

Vuonna 2011 viranomaisten tavoitteena on laskea alijäämä 2,8 prosenttiin suhteessa BKT:hen – tähän pyritään nopeuttamalla talouden elpymiseen liittyvää veronkantoa, tuloja lisäävillä toimenpiteillä, vuonna 2010 käyttöön otettujen pirstystoimenpiteiden vaiheittaisella purkamisella ja menojen tehostamisella. Budjetoidut menonleikkaukset kuitenkin osittain kumoutuvat useiden menoja lisäävien toimenpiteiden vuoksi. Komission yksiköiden syksyn 2010 ennusteen mukaan alijäämä on hivenen suurempi, 3 prosenttia suhteessa BKT:hen vuodelle 2011, mikä johtuu pääosin vuodelle 2010 odotetusta suuremmasta alijäämästä. Vuodelle 2011 ennustettu julkisen talouden alijäämän 1,2 prosenttiyksikön pieneminen suhteessa BKT:hen perustuu oletukselle, että toteutetaan kurinalaisesti vuoden 2011 talousarvio ja siihen sisältyvät suunnitellut tehokkuushyödyt, joiden odotetaan taittavan nykyisen menojen kasvun. Komission yksiköiden ennusteessa odotetaan rakenteellisen rahoitusaseman paranevan 1/4 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2011.

Tätä taustaa vasten komissio toteaa, että Malta on varmistanut julkisen talouden sopeuttamistoimia 3/4 prosenttiyksikön edestä suhteessa BKT:hen ja ryhtynyt tuloksellisiin toimiin julkisen talouden liiallisen alijäämän tilanteen lopettamiseksi vuonna 2011.

Maltan viranomaiset ennustavat julkisen velan kasvavan vuoden 2009 68,6 prosentista 69 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2010. Kasvu johtuu pääosin velkaa lisäävistä virta-varanto-korjauseristä, joista osa liittyy Kreikalle annettuun rahoitustukeen. Vuonna 2011 viranomaiset ennustavat velkasuhteen vähän pienenevän, 68,7 prosenttiin, mikä johtuu saavutettavasta pienestä peruslijäämästä ja nimellisen BKT:n dynaamisesta kasvusta. Nämä ovat suuremmat kuin odotetut velkaa lisäävät virta-varanto-korjauserät, jotka pääosin liittyvät Kreikalle annettuun rahoitustukeen. Syksyn 2010 ennusteessa komission yksiköt arvioivat Maltan bruttovelkasuhteen kasvavan 70,8 prosenttiin vuonna 2011; tämä johtuu osittain myös vuoden 2011 talousarvion esittelyn jälkeen Air Maltan pelastamiseksi hyväksytyyn lainan aiheuttaman rahoitustarpeen huomioon ottamisesta.

Komission yksiköiden ennusteiden valossa Maltaan ei odoteta saavan julkisen talouden bruttovelkaa lasku-uralle ennustekaudella.

Todettakoon lopuksi, että julkisen talouden ohjauksen alalla ei ole raportoitu edistystä, vaikka joitakin aloitteita on tehty menojen tehostamiseksi ja eläkejärjestelmän uudistamisen jatkosuunnitelmista keskustellaan.

3. PÄÄTELMÄT

Tämänhetkisten tietojen perusteella vaikuttaa siltä, että Malta on toteuttamiensa toimien ansiosta edistynyt riittävästi liiallisen alijäämän korjaamisessa neuvoston asettamassa määräajassa. Malta on erityisesti ryhtynyt toimenpiteisiin lopettaakseen julkisen talouden liiallisen alijäämän tilanteen vuonna 2011 ja varmistaakseen riittävät julkisen talouden toimet neuvoston suositusten mukaisesti.

Vuoden 2010 talousarvioon kirjattua julkisen talouden alijäämätavoitetta, 3,9 prosenttia suhteessa BKT:hen, ei kuitenkaan todennäköisesti saavuteta huolimatta neuvoston suosituksissa huomioon otettua suotuisammista talousnäkymistä Maltassa. Alijäämätavoitteen saavuttamisen suurimpina uhkina ovat pääasiassa Air Maltalle myönnetyn pelastamislainan takaisinmaksu ja edessä oleva rakenneuudistussuunnitelma. Lisäksi tammikuussa 2011 voimaan tuleva työehtosopimus, josta ei vielä ole saatavilla yksityiskohtaisia tietoja, saattaa vaikuttaa julkisen talouden palkkamenoihin. Näiden riskien vuoksi Maltaan viranomaisten on tarkkaan seurattava julkisen talouden kehitystä ja oltava valmiit ryhtymään korjaaviin toimenpiteisiin, jos jokin riskeistä toteutuu.

Komissio on lisäksi sitä mieltä, että Maltaan on toimittava tuloksellisemmin keskipitkän aikavälin talousarviokehityksen sitovan luonteen vahvistamiseksi ja Maltaan julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyyttä parantaviin toimenpiteisiin ryhtymiseksi neuvoston suositusten ja kehotusten mukaisesti.

Edellä esitetyn arvioinnin perusteella komissio katsoo, ettei Maltaan liiallista alijäämää koskevassa menettelyssä tällä hetkellä tarvita lisätoimenpiteitä. Komissio seuraa edelleen tarkasti julkisen talouden kehitystä Maltassa perussopimuksen sekä vakaus- ja kasvusopimuksen mukaisesti.

Taulukko: Keskeisten makrotaloutta ja julkista taloutta koskevien ennusteiden vertailu

| | | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 |
|---|-----|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|
| BKT:n määrä (% -muutos) | KOM | 2,6 | -2,1 | 3,1 | 2,0 | 2,2 |
| | MT | 2,6 | -2,1 | 3,4 | 3,0 | 2,9 |
| | VO | 2,1 | -2,0 | 1,1 | 2,3 | 2,9 |
| Tuotantokuilu (% suhteessa potentiaaliseen BKT:hen) | KOM | 0,6 | -2,6 | -0,8 | -0,2 | 0,5 |
| | MT | tieto puuttuu | tieto puuttuu | tieto puuttuu | tieto puuttuu | tieto puuttuu |
| | VO | 1,2 | -1,5 | -1,6 | -0,4 | 1,4 |
| Julkisen talouden rahoitusasema (% suhteessa BKT:hen) | KOM | -4,8 | -3,8 | -4,2 | -3,0 | -3,3 |
| | MT | -4,8 | -3,8 | -3,9 | -2,8 | -2,1 |
| | VO | -4,7 | -3,8 | -3,9 | -2,9 | -2,8 |
| Perusjäämä (% suhteessa BKT:hen) | KOM | -1,5 | -0,6 | -1,1 | 0,2 | -0,2 |
| | MT | -1,5 | -0,6 | -0,8 | 0,3 | 0,9 |
| | VO | -1,4 | -0,5 | -0,6 | 0,3 | 0,4 |
| Suhdannetasoitettu rahoitusasema (% suhteessa BKT:hen) | KOM | -5,0 | -2,9 | -3,9 | -2,9 | -3,5 |
| | MT | tieto puuttuu | tieto puuttuu | tieto puuttuu | tieto puuttuu | tieto puuttuu |
| | VO | -5,1 | -3,2 | -3,4 | -2,8 | -3,3 |
| Rakenteellinen rahoitusasema (% suhteessa BKT:hen) | KOM | -5,3 | -3,5 | -4,5 | -3,3 | -3,5 |
| | MT | tieto puuttuu | tieto puuttuu | tieto puuttuu | tieto puuttuu | tieto puuttuu |
| | VO | -5,4 | -3,3 | -3,6 | -2,9 | -3,3 |
| Julkinen bruttovelka (% suhteessa BKT:hen) | KOM | 63,1 | 68,6 | 70,4 | 70,8 | 70,9 |
| | MT | 63,1 | 68,8 | 69,1 | 68,8 | 67,8 |
| | VO | 63,6 | 66,8 | 68,6 | 68,0 | 67,3 |

Lähde: KOM = komission yksiköiden syksyn 2010 talousemmuste MT - Maltan talousarvio vuodelle 2011; SP – Vakausohjelma, helmikuu 2010.